

Flexibilizarea și extensia oportunităților de învățare în cadrul lecției-concurs

Marcela VÎLCU

dr., lect. univ.,

Universitatea Pedagogică de Stat I. Creangă din Chișinău

Rezumat: În articol se face referință la lecția-concurs, ca tip de lecție netradițională și ca alternativă a celei clasice. Astfel, este definită lecția-concurs, sunt scoase în evidență caracteristicile ei definitorii, precum și subtipurile acesteia în funcție de scopul urmărit: lecție-concurs de asimilare a noilor conținuturi/cunoștințe, lecție-concurs

de fixare/consolidare a deprinderilor și a cunoștințelor asimilate, lecție-concurs de evaluare a rezultatelor școlare. Totodată, autoarea insistă asupra procedurii de desfășurare a diferitelor subtipuri de lecție-concurs, oferind un șir de sugestii metodice, de analize și aplicații practice. În final, sunt prezentate variabilele evaluării lecției-concurs.

Cuvinte-cheie: lecție-concurs, caracteristici, subtipuri, aplicații practice, variabile.

Abstract: The article refers to the competition lesson as a type of non-traditional lesson and as an alternative to the classic one. We define the competition lesson and highlight its key characteristics as well as its subtypes, according to the aim pursued: lesson-competition for the assimilation of new content/knowledge, lesson-competition for the fixation/consolidation of assimilated skills and knowledge, or lesson-competition for the assessment of school results. We also dwell upon the procedure of conducting different subtypes of lessons-competition, offering a series of methodical suggestions, analyzes, and practical applications. Finally, the variables of the evaluation of the lesson-competition are presented.

Keywords: lesson-competition, features, subtypes, practical applications, variables.

ARGUMENT

Abordarea limbii ca instrument de comunicare și, implicit, adoptarea modelului comunicativ-funcțional este o prerogativă a didacticii moderne, fapt care necesită o regândire a demersului didactic în cadrul lecțiilor de limba și literatura română. În această ordine de idei, se impune și inversarea priorităților, a relațiilor dintre elementele instruirii, a formelor de organizare a activității elevilor, a strategiilor, a criteriilor de predare, de consolidare, de evaluare.

Înscriindu-se în contextul lecțiilor netradiționale, lecția-concurs (lecția-victorină) este una dintre cele mai solicitate forme de activitate practicate de către profesori, având drept obiectiv principal evaluarea cunoștințelor asimilate pe parcursul unui modul/unei unități de conținut și/sau comemorarea unui scriitor/eveniment. Evident, organizarea unei astfel de activități necesită, atât din partea profesorului, cât și din cea a elevilor, o pregătire minuțioasă: elaborarea scenariului, a sarcinilor, a materialului didactic-ilustrativ, îndrumarea elevilor etc. Ceea ce se remarcă în cazul victorinei literare/gramaticale este spectaculozitatea, activismul elevilor și, nu în ultimul rând, stările lor afective, învățarea prin colaborare. Cu toate acestea, orice lecție-concurs trebuie să satisfacă, în primul rând, obiectivele determinate de conținutul predat/studiat. Sursă inepuizabilă de motivație, concursurile stimulează dorința de aprofundare a cunoștințelor, valorifică

interesul pentru anumite conținuturi. Pregătindu-se pentru concurs, elevii învață să fie perseverenți, responsabili, să facă față eșecului, să-și gestioneze stările emoționale, să identifice factorii care pot duce la rezultate slabe. Totodată, concursurile școlare sunt o modalitate de a verifica nivelul de pregătire a elevului.

Abordând problema cu privire la alternativele organizatorice ale activității de învățare constructivistă, Remus Mogonea include concursurile, precum și cercurile școlare, întâlnirile cu personalități de creație, de știință, de cultură, cenaclurile, seratele literare și muzicale, editarea revistei școlii etc. în grupul activităților ce corespund criteriului „ponderea activității” [3, p. 145]. Variante de organizare școlar-instituțională, alternativele respective, susține cercetătorul român, au apărut din nevoia de a găsi noi modalități de eficientizare a demersurilor din școală, revendicând, astfel, modificări ale unor aspecte legate de formele oficiale de organizare a activității instructiv-educative (planuri de învățământ, organizarea activității de învățare, distribuirea timpului școlar, a disciplinelor de învățământ etc.) [Apud 3, p. 152].

LECȚIA-CONCURS:

DEFINIȚIE, CARACTERISTICI, SUBTIPURI

Tratate mai mult ca activități extracurriculare sau ca secvențe ale lecțiilor de limba și literatura română, concursurile respective, ca și întâlnirile cu personali-

tățile marcante, cercurile școlare etc., își au rolul lor în formarea competențelor lingvistice și literare ale elevilor. Abordată din perspectiva conceptului de *lecție*, în viziunea noastră, lecția-concurs/victorină reprezintă o formă de activitate cu caracter competitiv, desfășurată în sala de clasă, pe parcursul a cel puțin 45 de minute, în procesul căreia elevii asimilează, consolidează cunoștințe, aptitudini, deprinderi, având, totodată, posibilitatea de a se autoevalua în raport cu sine și cu alții. Spre deosebire de multitudinea opiniilor, în special ale profesorilor-practicieni, potrivit cărora obiectivul-cheie al lecției-concurs constă în evaluarea cunoștințelor, aceasta poate, în egală măsură, urmări și asimilarea-consolidarea noilor conținuturi. Aceste două tipuri de lecții-concurs, de asimilare și de consolidare, se axează mai puțin pe faza de pregătire (recapitulare, investigare, consultare a informației suplimentare, memorizare etc.) și, preponderent, pe cea propriu-zisă, de rezolvare a unor probleme/sarcini care să solicite de la elevi, așa cum menționează C. Șchiopu, „fluiditate (asociativitatea gândirii), flexibilitate (capacitatea elevului de a se adapta la situații noi), originalitate (capacitatea de a găsi soluții inedite), sensibilitate (capacitatea de a reacționa afectiv), capacitatea analitico-sintetică (aptitudinea de a sintetiza, de a sintetiza), organizare coerentă (capacitatea de a exprima o idee)” [4, p. 9], precum și spirit creativ, imaginație, inventivitate. Așadar, lecțiile-concurs pot fi organizate și desfășurate în funcție de scopul urmărit. Dacă obiectivul lecției-concurs este cel de evaluare a cunoștințelor, ea poate fi desfășurată la finele studierii unui sau a câtorva module/unități tematice. Cât privește lecțiile-concurs de asimilare/fixare a cunoștințelor, acestea pot fi organizate la intervale chiar destul de mici, în funcție de tema ce urmează a fi predată sau recapitulată. Evident, reușita lecțiilor-concurs depinde de tipologia sarcinilor propuse elevilor pentru a fi rezolvate.

Conform sondajului de constatare, majoritatea profesorilor care apelează la tipul de lecții-concurs, optează pentru sarcini ce solicită de la elevi, preponderent, memoria (*Unde s-a născut poetul?, În ce operă a scriitorului atestăm...?, Numiți trei caracteristici ale..., Cui aparține replica? etc.*) și unele aptitudini de identificare a faptelor de limbă (*Identificați...*), de comentariu (*Comentați motivul despărțirii...*), de construire/elaborare a unor enunțuri, dialoguri (*Includeți în enunțuri expresiile...*), de formulare a mesajului (*Formulați mesajul desprins din fragment/operă.*), de argumentare (*Argumentați...*).

Variantele lecției-concurs concepute de noi s-au conturat pe baza câtorva variabile, precum:

- a) locul temei într-un ansamblu mai larg al conținutului;
- b) strategiile didactice aplicate de profesor în funcție de particularitățile de vârstă și de nivelul pregătirii elevilor;
- c) tipul de sarcini/probe formulate;
- d) modul de organizare a activității elevilor (în echipe a câte 4-5 elevi);
- e) forma de răspuns (oral, scris, imagini, proiecții, PowerPoint etc.);
- f) forma de evaluare a activității elevilor/de desemnare a câștigătorilor (echipa experților, fișa-punctaj afișată la vedere);
- g) procedura de desfășurare.

Potrivit metodologiei de organizare și desfășurare a lecțiilor-concurs, în cadrul experimentului de formare, acestea, indiferent de scopul urmărit (asimilare, fixare, evaluare), au fost concepute în baza anumitor principii, activități, metode și sarcini. Tratatate mai mult ca cerințe, deduse din scopurile educației, principiile reglatorii ale lecției-concurs vizează: a) obiectivele urmărite; b) condițiile concrete în care se desfășoară activitatea; c) caracteristicile psihologice ale elevilor; d) modalitățile de construire a situațiilor de învățare; e) specificul disciplinei. În funcție de acestea, dar reglementate de specificul literaturii ca artă și al limbii române ca act de comunicare, principiile care au stat la baza lecției-concurs au fost condiționate de cele ale educației literar-artistice și lingvistice, ele fiind următoarele:

- valorizarea subiectului receptor;
- adecvarea tehnologiilor educației literar-artistice și lingvistice la caracteristicile subiective ale elevilor;
- valorificarea aptitudinilor și capacităților creative ale elevilor;
- libertatea subiectului;
- arta ca formă de limbaj.

Activitățile din cadrul acestor lecții, în esență, literar-artistice, de lectură și de comunicare, obiectivate în „structura potențelor esențiale ale subiectului concomitent cu autotransformarea acestora” [5, pp. 29-47] determină selectarea unor metode activ-participative, de colaborare, ludice, creative, cu caracter de problemă, precum și o varietate de sarcini de aceeași natură.

În Tabelul 1, în funcție de tipul de lecție-concurs, se face o trecere în revistă a unităților de conținut/tematice și a metodelor de care poate ține cont cadrul didactic:

Tabelul 1. Conținuturi, metode, sarcini aplicate în funcție de tipul de lecție-concurs

Nr.	Tipul de lecție-concurs conform scopului urmărit	Unități de conținut/conținuturi predate/fixate/evaluate	Metode. Sarcini
1.	Lecție-concurs de evaluare	1. Pronumele 2. Adverbul 3. Conjuncția 4. Verbul	1. <i>Scrierea creativă</i> : exerciții de restabilire, de identificare, de substituie, de comparare, redactarea unui text (în baza cuvintelor de reper, a unui proverb, a unui început/sfârșit dat), <i>Povestea numelui, Povestea inversată</i> 2. Jocul didactic: <i>Cine și ce schimbă, Formați cuvinte, Jocul silabelor, Rebusul, Jocul figurilor de stil, Jocul rimelor</i> 3. Problematizarea: situația-problemă, întrebarea-problemă 4. Dezbateră: <i>Declarația de dragoste, Drepturi și responsabilități</i>
2.	Lecția-concurs de asimilare a noilor conținuturi/cunoștințe	1. Temă, motiv, laitmotiv 2. Numeralul 3. Personajul literar 4. Elemente de prozodie	1. Jocul didactic: <i>Întreg-parte, Numărătoarea, De-a poezia, Integrăma/Rebusul, Rețeta trăsniță, Restabilirea textului</i> 2. Exercițiul de: identificare, restabilire, reconstituire, imaginație 3. Scrierea creativă: <i>Inventați o poveste, Textul calchiat, Redactarea unui text în baza motivelor propuse, Blocnotes-ul cu teme, Dialogăm cu..., Redactarea unui text în baza planului de idei</i> 4. Comentariul literar: comentariul unui motiv, comentariul unor fapte de limbaj artistic, comentariul mesajului 5. Caracterizarea personajului: <i>Piramida personajului, Drepturi și responsabilități, Lectura expresivă</i> 6. Problematizarea: întrebarea-problemă, situația-problemă
3.	Lecția-concurs de fixare a cunoștințelor, deprinderilor asimilate	1. Adjectivul 2. Creația scriitorului (studiu monografic) 3. Prepoziția	1. Scrierea creativă: <i>Bulgărele de zăpadă, Creați portretul..., Redactarea textului prin contrast/prin adăugarea faptelor/prin enumerare, Cinquainul, Mapa cu imagini, Culorile mele preferate, Experimentul de gândire asociativă/imaginativă, Brainstormingul</i> 2. Exercițiul de: asociație, imaginație, comparare, formare a cuvintelor noi, identificare, restabilire, recunoaștere, analiză, caracterizare 3. Jocul didactic: <i>Jocul sintagmelor, Descoperiți adjective; Măriți, micșorați, dezmiertați etc.</i>

Procedura de desfășurare a lecției-concurs presupune două variabile: a) competiția propriu-zisă prin rezolvarea sarcinilor; b) explicarea – consolidarea – evaluarea materiei. Cât privește a doua variabilă, trebuie de subliniat că, în cazul celor două tipuri de lecții-concurs (de asimilare, de consolidare), se poate de renunțat la predarea/consolidarea tradițională, propunându-le elevilor diverse situații de învățare, în cadrul cărora ei înșiși urmează să recunoască faptele de limbă/literatură noi, să le compare cu altele cunoscute, să deducă, să formuleze concluzii, profesorului revenindu-i rolurile de observator, moderator, consultant. Mai jos, propunem câteva sugestii metodice privind lecțiile-concurs de asimilare a materiei noi, de consolidare și de evaluare.

LECȚIA-CONCURS DE ASIMILARE A CUNOȘTINȚELOR NOI (APLICAȚII PRACTICE)

Tema lecției: *Numeralul. Numeralesle cardinale*

Scopul lecției: Asimilarea cunoștințelor cu privire la numeral ca parte de vorbire, la categoriile lui gramaticale, la numeralul cardinal

Obiective operaționale:

- să definească numeralul ca parte de vorbire;
- să recunoască numerele cardinale;
- să explice tipul numeralelor după structură;
- să plaseze în enunțuri/fragmente propuse numerele cardinale;
- să analizeze numerele cardinale din punctul de vedere al categoriilor lor gramaticale;
- să manifeste interes, spirit competitiv, dorința de colaborare în echipă.

Metode: exercițiul de restabilire, de identificare, jocul didactic (*Numărătoarea, De-a poezia* etc.)

Material didactic: fișe de lucru

Forme de organizare a activității: echipe de elevi

Procedura de desfășurare:

- profesorul oferă elevilor informația necesară cu privire la tema lecției, la modul de lucru, la regulile competiției (prezentarea de către elevi a fișelor cu soluții imediat cum a expirat timpul etc.), la timpul alocat pentru rezolvarea fiecărei sarcini, la penalizări etc.;
- profesorul transmite șefilor de echipe, în același timp, prima sarcină (*Anexă*);
- fiecare echipă, în momentul când a terminat de rezolvat sarcina, transmite lucrarea profesorului;
- profesorul notează ordinea în care au fost prezentate soluțiile de către echipe; odată cu expirarea timpului alocat pentru rezolvare, șefii de echipe transmit variantele lor profesorului;
- în același mod, sunt propuse de către profesor și rezolvate de către elevi restul sarcinilor din *Anexă*;
- prezentarea în fața clasei de către reprezentantul fiecărei echipe a variantei de răspuns/rezolvare;
- discuții pe marginea variantelor (rezolvare corectă, greșeli atestate, originalitate etc.);
- acordarea punctajului fiecărei variante de rezolvare a sarcinii nr. 1;
- analiza și definirea faptelor de limbă atestate în sarcina propriu-zisă și în variantele elevilor;
- discuții pe marginea variantelor de rezolvare a celorlalte sarcini, prezentate de echipe;
- acordarea punctajului pentru rezolvarea fiecăreia dintre celelalte variante de rezolvare;
- analiza, ca și în cazul primei sarcini, a faptelor de limbă atestate în variantele elevilor, din perspectiva temei lecției și a obiectivelor trasate;
- anunțarea rezultatelor finale (a echipei câștigătoare);
- formularea concluziilor privind tema și obiectivele lecției.

Identificând, în sarcinile propriu-zise, precum și în variantele lor de răspuns, numerele, analizându-le, la această etapă de asimilare a noilor conținuturi, din perspectiva sensului, a structurii, elevii vor remarca mai multe caracteristici ale părții de vorbire respective: exprimă un număr, sunt simple (1, 2, 3) și compuse (20, 30). Solicitați de profesor să substituie cuvântul „căței” din catrenul „Unu, doi, trei./ Eu am trei căței./ Unul negru, altul alb./ Iese-afară cel cudalb” cu un substantiv feminin (de pildă, „femei”), elevii vor remarca acordul numeralelor unu și doi și al compușilor acestora (doisprezece/douăsprezece, douăzeci și doi/două) cu substantivul, formulând, astfel, concluzia de rigoare. În cazul celorlalte sarcini, vor fi definite numerele cardinale, ordinale, distributive etc. Ulterior, acest conținut, precum și altele asimilate, vor fi consolidate în cadrul lecției de fixare. Propunem două variante de răspuns ale elevilor, care confirmă supozițiile de mai sus: „Unu, doi, trei, patru./ Eu am fost la pediatru./ Trebuia la psihiatru./ Mă voi duce azi la teatru”, „Sută, mie, milion./ Uite, trece-un camion/ Sute, mii și milioane/ Toate-s pline cu bomboane”.

**LECȚIA-CONCURS DE VERIFICARE ȘI
APRECIERE A REZULTATELOR ȘCOLARE**

Spre deosebire de lecția-concurs de fixare/sistemizare a cunoștințelor, care, conform opiniei lui C. Cuceș, are drept condiție esențială a eficientizării „redimensionarea conținuturilor în jurul unor idei cu valoare cognitivă relevantă, astfel încât elevii să fie capabili de conexiuni care să permită explicații din ce în ce mai complete și de aplicații optime și operative în contexte din ce în ce mai largi ale cunoașterii” [2, p. 309] sau de lecția-concurs de însușire a cunoștințelor, prin care se urmărește, de asemenea, dezvoltarea unor capacități și atitudini intelectuale, lecția-concurs de verificare și apreciere a rezultatelor școlare, potrivit aceluiași cercetător, urmărește, în principal, „constatarea nivelului de pregătire a elevilor, dar și actualizarea și încadrarea cunoștințelor în noi cadre de referință și semnificare, cu consecințe importante asupra viitoarelor trasee de învățare” [Idem, p. 310]. Scenariul unei astfel de lecții-concurs ar putea să nu includă momentele de analiză a faptelor de limbă/literatură indispensabile din structura lecțiilor de asimilare-consolidare, obiectivul major fiind constatarea nivelului de pregătire a elevilor privind unitatea de conținut studiată. Ceea ce rămâne valabil și în cazul acestui tip de lecție sunt sarcinile cu caracter de joc, de problemă, interactiv-participative, creative, care, cu certitudine, mobilizează elevii și le oferă oportunitatea de a învăța.

Evaluarea reprezintă una dintre activitățile didactice esențiale, care oferă măsura eficienței acesteia. În cadrul

lecției-concurs, evaluarea este determinată de câteva caracteristici/variabile definitorii, formulate în formă de întrebări: Ce urmărește? Cum se realizează? Când se realizează? Ce roluri (funcții) îndeplinește? Ce roluri îndeplinește profesorul? Ce roluri îndeplinește elevul? Cu ce instrumente? În Tabelul 2 sunt incluse caracteristicile evaluării în funcție de întrebările/variabilele respective.

Tabelul 2. Caracteristici/variabile ale evaluării în cadrul lecției-concurs

Variabile ale evaluării	Caracteristici ale evaluării în cadrul lecției-concurs
Ce urmărește?	<ul style="list-style-type: none"> • Modalitatea în care învață elevul; • Modalitatea în care elevul procesează informația, construiește propria cunoaștere; • Rezultatele vizibile ale învățării (produsul realizat la o etapă sau alta a lecției); • Capacitățile, abilitățile, competențele manifestate în procesul activității/rezolvării sarcinii; • Motivația, interesul, atitudinea elevilor față de activitatea/sarcina propusă de profesor.
Cum se realizează?	<ul style="list-style-type: none"> • Urmărirea rezultatelor, a evoluției elevului de la o activitate/sarcină la alta; • Urmărirea aspectelor calitative ale activității de învățare și ale produsului; • Aprecierea contribuției individuale și a echipei; • Analiza și autoanaliza rezultatelor, a măsurilor ameliorative.
Când se realizează?	<ul style="list-style-type: none"> • Pe parcursul activității elevilor și la finalul unor etape importante, având rol de bilanț.
Ce roluri îndeplinește profesorul?	<ul style="list-style-type: none"> • Coordonare; • Monitorizare; • Stimulare; • Îndrumare; • Oferirea suportului necesar.
Ce roluri îndeplinește elevul?	<ul style="list-style-type: none"> • Participant direct; • Autoevaluator; • Autoreglator.
Cu ce instrumente?	<ul style="list-style-type: none"> • Metode/sarcini interactiv-participative, cu caracter ludic, de problemă.

Mai mulți cercetători, abordând problema concursurilor școlare ca alternative organizatorice ale activității de învățare, menționează atât avantajele acestora, cât și dezavantajele lor. Referindu-se la concursurile școlare, ca activitate didactică extracurriculară, C. Cucuș subliniază că acestea „pot contribui la deșablonizarea practicilor educative, la flexibilizarea și extensia ocaziilor de învățare, la asumarea de către tineri a unei formări responsabile, autoconsimțite; pot suplini ceea ce nu face educația formalizată, instituționalizată, prin activitățile rutiniere” [1]. Dezavantajele invocate de mai mulți profesori-practicieni, de părinți (stresul, epuizarea fizică și psihică a elevilor, ocuparea timpului lor liber, înrăutățirea relațiilor sociale etc.) nu pot fi considerate ca atare în cazul lecțiilor-concurs, deoarece acestea se deosebesc de olimpiadele propriu-zise și, în funcție de natura lor (de asimilare, de consolidare, de evaluare), de metodele, sarcinile de lucru aplicate (ludice, interactiv-participative, cu caracter de problemă) solicită de la elevi nu memoria, ci capacitățile creative.

În concluzie: Lecția-concurs, diferită atât prin obiectivele sale, prin modul de desfășurare, cât și prin strategiile aplicate, de olimpiadele școlare, care constată prestațiile sau posibilitățile elevului, urmărind formarea/cultivarea elitelor, rămâne una dintre formele netradiționale de organizare a activității de învățare, oferind fiecărui elev oportunitatea de a se simți luat în seamă, de a se autoafirma, de a-și pune în valoare un portofoliu de predispoziții, de stări trăite, de cunoștințe etc.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Cucuș C. La ce folosesc concursurile și olimpiadele școlare? Pe: <https://cutt.ly/WkTUOU>.
2. Cucuș C. Pedagogie. Ed. a II-a, rev. și adăug. Iași: Polirom, 2002, 464 p. ISBN 978-973-681-063-1.
3. Mogonea R. Alternative organizatorice ale activității de învățare constructivistă. În: Profesorul și alternativa constructivistă a instruirii (coord. Elena Joița). Craiova: Universitaria, 2007. ISBN:978-973-742-872-1.
4. Șchiopu C. Metodica predării literaturii române. Pitești: Carminis, 2009. 333 p. ISBN 978-973-123-095-5.
5. Батищев Г. Философские проблемы деятельности. Материалы круглого стола. În: Вопросы философии. 1985, nr. 2, c. 29-44. ISSN: 0042-874.

Mostră de subiecte abordate în cadrul lecției-concurs cu tema *Numeralul*

1. Alcătuiți catrene-numărători care să se înceapă cu șirurile propuse:

1, 2, 3

1, 2, 3, 4

1, 2, 3, 4, 5

1, 2, 3, 4, 5, 6

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

1, 7, 20

Sută, mie, milion

2. Restabiliți textul punând în spațiile libere numeralele cardinale-lipsă în ordine crescătoare:

a) Unu este număr mic,
 _____ a mai crescut un pic,
 _____ este ceva mai mare,
 _____-i cifra următoare.
 _____ și _____ sunt și ei
 Cu ceva mai măricei,
 _____ șade lângă _____,
 Și se crede sus de tot.
 Însă pe toate le-ntrece
 Cifra _____ și-apoi _____.

b) – Veveriță, tu nu vrei?
 o alună, două, trei,
 – Ba vreau _____, _____ sau _____,
 Că alunele-s gustoase!
 Îți dau _____, _____ ori _____,
 Dacă-o să ne spui și nouă,
 Când o să vină încoace,
 Iarna cu _____ cojoace.

3. Inventati o poveste/o întâmplare, pornind de la unul dintre proverbe:

- a) De șapte ori măsoară și o dată taie.
- b) Când doi se ceartă, al treilea câștigă.
- c) O jumătate de pâine e mai bună decât niciuna.
- d) Două minți gândesc mai bine decât una.

4. Precizați secolul și anul naștere al următoarelor personalități, folosind repererele dintre paranteze: Mihai Eminescu, Mircea Eliade, Costache Negruzzi, Grigore Vieru, Tudor Arghezi, Grigore Ureche, Ion Creangă (sec. al XVI-lea, sec. al XVII-lea, sec. al XVIII-lea, sec. al XIX-lea, sec. al XX-lea, sec. al XXI-lea; 1837, 1935, 1907, 1868, 1850, 1880, 1590).

5. Completați următoarele expresii cu numeralele potrivite. Explicați-le sensul printr-un sinonim. Includeți în enunțuri aceste expresii:

Om cu _____ fețe. A nu se lăsa cu _____, cu _____. În _____ timpi și _____ mișcări. A umbla pe _____ cărări. A o lua la _____ păzește. A fi în al _____ cer.

6. Scrieți o listă de situații care să corespundă uneia dintre expresiile de mai sus.

7. Inventati o întâmplare/poveste pornind de la una dintre expresiile restabilite.